

BILAKAERA GIDA

IDIAZABALETIK EKOLOGIKORA

*Zure Idiazabal gazta ekologikoa izateko ibilbide-orria.
(hau da, ekoizpenak Erregelamendua betetzen duela
egiaztatzen duen EBren logoa eraman dezake. EB 2018/848,
nekazaritza-ekoizpen ekologikoaren eta etiketatuari
buruzkoa).*

AURKIBIDEA

IDIAZABAL

NOLA ERABILI GIDA?

1 INTERESATZEN ZAIT?

- 1.1. GIDA HONEN ZERGAITIA ..... 3. ORRIALDEA
1.2. PLANTEATU BEHARKO ZENUKE..... 4. ORRIALDEA

2. ZER ALDATU BEHARKO NUKE?

2.1. ZERTAN BEREIZTEN DIRA EKOIZPEN EKOLOGIKOA ETA ORAIN ARTE EGIN DUZUNA...

- ESNE EKOIZPENEAN ..... 6. ORRIALDEA
- IDIAZABAL GAZTA EGITEAN ..... 10. ORRIALDEA

2.2.- ONARTU BEHARKO DITUZUN

ERRONKA NAGUSIAK ..... 11. ORRIALDEA

3. ZIURTAPEN-PROZESUA ..... 13. ORRIALDEA

LAGUNDUKO ZAITUGU? ..... 17. ORRIALDEA

LABURTZEKO AZKEN GOMENDIO

BATZUK ..... 17. ORRIALDEA

Gida honen helburua esne-ekoizleak eta Idiazabal gaztagileak, dagoeneko **KALITATE BEREIZIKO** sistema batean izena emanda daudenak, beste urrats bat ematera bideratzea da, beren produktua **EKOLOGIKOAN** ere ziurtatu ahal izateko.

Gida honek modu errazean jasotzen ditu bilakaera honetarako beharrezko urratsak. Pixka bat kokatzeko, gomendio hauek emango dizkizugu: dokumentuak hiru bloke ditu (**INTERESATZEN ZAIT?; ZER ALDATU BEHARKO NUKE? ETA ZIURTAPEN-PROZESUA**). Bakoitzean zer aurkituko duzun laburbilduko dizugu, zure egoeraren arabera behar duzuna ondo aurki dezazun:

- ➔ **INTERESATZEN ZAIT?** Zalantzarik gabe, atal honekin hasten da irakurketa. Dakizunez, ekoizpen ekologikorako bilakaera borondatezko erabakia da. Aukera bat ematera animatzen zaitugu. Amaitzen duzunean argi baduzu hau ez dela zure bidea, edo oraingoz behintzat, orduan gorde gida hau ondo ikusteko moduko leku batean. Horrela, pausoa ematea zalantzan jartzen duzunean, berriro irakurri nahiko duzu. Zer suposatu lezakeen gehiago sakondu nahi baduzu, jarraitu atal hauek irakurtzen.
- ➔ **ZER ALDATU BEHARKO NUKE?** Idiazabalen eskatzen ez diren ekologikoko ziurtagiriek zer alderdi eskatzen dituzten jaso dugu, ezinbestekoa den horretan soilik zentratu zaitez. Baldintza hauek esnea ekoizteko eta gazta ekoizteko bananduta ikusiko dituzu. Irakurri ezazu "Onartu beharko dituzun erronka nagusiak" izeneko azken atala. Atal horretan, gure ustez konplexuenak izan daitezkeen eta, ziurrenik, zure buruan dauden alderdiak jorratzen ditugu.
- ➔ **ZIURTAPEN-PROZESUA.** Lehenengo bi atalak ikusita, lehen urratsa ematera anima zaitezkeela uste baduzu, bloke honetan ikus dezakezu nola izango den bidea zure esnea edo gazta produktu ekologiko gisa ziurtatuta dagoela esan ahal duzun arte.

Eta gogoratu, prozesuaren edozein unetan, edozein zalantza argitzeko, bi Kontseilu Arautzaileetako (Ekoizpen Ekologikoa eta Idiazabal) zerbitzu teknikoak zure esanetara gaudela zuri erantzuteko.

1. INTERESATZEN ZAIT?

1.1. GIDA HONEN ZERGATIA

Harrigarria da ekoizpen ekologikoaren oinarriak eta filosofia aztertzea eta Idiazabal sektoreak bere arbasoen kulturatik jaso dituen eta gaur egun defendatzen eta praktikatzan jarraitzen duzuen ingurumena errespetatzeko printzipioekin dituzten antzekotasunak aurkitzea.

Ekoizpen ekologikoari buruzko Europako araudiak jasotzen dituen helburuak eta printzipioak honako hauek dira: ingurumena eta klima babesten laguntzea, epe luzera lurzoruen emankortasunari eustea, biodibertsitate maila handia eta ingurumen ez-toxikoa lortzen laguntzea, ardien jokabide-beharrei erantzutea, banaketa-zirkuitu laburrak eta tokiko ekoizpenak sustatzea, arraza autoktonoei eustea, sistema eta ziklo naturalak errespetatzea, paisaia naturala zaintzea, energia eta baliabide naturalak arduraz erabiltzea, kalitate handiko elikagaiak lortzea... Baina hori guztia ez da berria zuentzat, ezta zuen aitona-amonentzat ere, baizik eta belaunaldietan zehar landu dituzuen printzipioak dira.

Horregatik, zure abeltzaintza edo gaztandegia Idiazabal JIBan inskribatuta badaukazu, zure ekoizpenaren bilakaera ekologikoa ohikoa baino errazagoa izango da, bidearen zati handi bat dagoeneko ibilita dagoelako eta Idiazabal JIBko baldintzak betetzen direlako, zure produktua ekologikoan ziurtatzeko beharrezkoak diren baldintza batzuk betetzen dituelako.

Orduan, zergatik ez dago ia Idiazabal ekologikorik edo kopurua horren txikia da? Ez dugu ukatuko bilakaera hori zailtzen duten puntu batzuk daudela. Gida honetan horiek identifikatzen eta horiek gainditzeko ideiak eta irtenbideak ematen saiatzen gara. Erabakia hartzen baduzu, bi Kontseilu Arautzaile koordinatekin topo egingo duzula, eta zure bidean laguntzeko lankidetzan arituko garela ziurtatzen dizugu.

1.2. PLANTEATU BEHARKO ZENUKE

Nire gazta ondo merkaturatzen badut edo nire esnea edo gazta ekologikoa delako onurarik lortuko ez dudala uste badut, ZERGATIK, ZERTARAKO PLANTEATU ALDAKETA?

EREDU KONBENTZIONALAREN ETORKIZUNA: ekoizpen ekologikoa, duela urte batzuk moda iragankorra zirudiena, gaur egun epe ertain-luzerako Europako planen parte da. NPBren laguntzak gero eta gehiago lerrotatzen dira ingurumen-jardunbideekin, eta lurren % 25 nekazaritza ekologikora bideratzea da helburua. Ez dago presarik, eta ez duzu presiorik sentitu behar horri dagokionez, baina gogoratu zure ekoizpena beste ekoizpen-eredu batzuen baino hurbilago dagoela.

ZERGATIK EGIN DUTE BESTE BATZUEK: batzuek pausoa eman zuten beren lurra, berea, gero eta gutxiago ekoizten zuela, gehiegi esplotatuta zegoela ikusi zutenean. Gogorra egiten zitzaizen aspalditik zetorren zerbaitek egunak zenbatuta zituela ikustea. Oinordetzan jaso zutena jada ez da beren seme-alabei utziko dietena, eta hori izan zen zerbaiteko hobea uzteko erabakia hartzeko arrazoia. Eta berriro ere lur emankorrak izateko, eta lurrari lotuago den abeltzaintza jarduera izateko lan egin zuten.

Beste batzuek ikusi zuten ekoizpen intentsiboan zeuden abereak behar baino gehiago gaixotzen zirela, eta litro-aldea ez zela animaliek egun osoan ukuiluan edukitzeko bezainbestekoa. Dagoeneko metroak emanez mugitzeko eta belarrez elikatzeke, zergatik ez zaio balio erantsia ematen eta Europako kontsumitzaileak baloratzen jakingo duen ziurtapen ofizialarekin egiten?

Estentsiboki ekoizten zuten abeltzainek ikusi zuten, metro gehiago emanez, purina lurrean murriztuz eta pentsua aldatuz soilik eduki zezaketela ziurtapena, eta seguruenik prezio handiagoan saldu zezaketela.

Eta, jakina, beste nekazaritza motarik ulertzen ez dutelako ziurtatu nahi diren ekoizleak daude. Ezin izango ziren sektore honekin harremanetan jarri, jakinda beren praktikak ez datozela bat abeltzaintza lanbide gisa hautatzea eraman dituen arrazoiekin.

Beste batzuk arrazoi ez hain idealistekin hasi ziren, baina ez garrantzi txikiagokoak. Diru-sarrerak hobetzea. Indarra hartzen ari den merkatuan sartzea. Esneki ekologikoen eskari handia ikusi zuten, eta ia ez dagoela ekoizlerik. Prezioei erreparatu zieten...

EKOIZPEN EKOLOGIKORAKO LAGUNTZAK: bai, badira laguntza gehigarri batzuk, ekoizpen ekologikoa delako. Baina benetan, ez dadila hori izan hori egitera bultzatuko zaituen faktorea.

Hala dio "Laguntzak" izenak berak, hain beharrezkoa den bilakaera hori egiteko dira. Eta ingurumena, paisaia eta biodibertsitatea mantentzeko kostuak ordaintzen laguntzeko. Konpentsazioak dira, eta, beraz, ez zenuke diru-sarreratzat hartu behar.

Zaila da zuri zer laguntza legozkizukeen adieraztea, oso informazio pertsonalizatua baita hori, baina zer dagokizun eta zer baldintza dituen jakiteko, zure Eskualdeko Nekazaritza Bulegora hurbiltzea gomendatzen dizugu.

Hala ere, orrialde honetan Eusko Jaurlaritzaren eta Aldundien laguntza guztien zerrenda aurkituko duzu, edozein ekoizpen-eredutarako. Oso lagungarria izango da, bai ekoizpenean bazaude, bai lanean hasi berria bazara.

Badago eragin esanguratsua duen laguntza bat: Ekoizpen ekologiko ziurtatura trantsizioa egiteko laguntza. Honen barrua, badira aholkularitza kontratatzeko lerroak, 1.500 €-rainokoak eta % 100ean diruz lagunduak. Laguntza honek badu ere trantsizioaren bideragarritasuna egiaztatzeko azterlanak egiteko lerro bat, baita landa-bisitak antolatzeke beste bat, beren jardunbide egokiak partekatu nahi dituzten ekoizle erreferenteak ezagutu ahal izateko.

Azkenik, ekologikoan erregistratzea diruz lagunduta dago lehen 5 urteetan, ziurtatze gastuak konpentsatzeko, eta bateragarriak dira lehen 5 urteetan ere kobratzen dituzunekin, Idiazabal JIBan sartzeagatik.

Eusko Jaurlaritzako Nekazaritzako eta Elikagai Politikako Batzordearen iritziz, 2019tik elikagai ekologikoak elaboratzeko eta merkaturatzeko industriaren sektorea estrategikoa da, besteak beste, inbertsiorako laguntzak lehentasunez eskuratzeko. Gaur egun, errekonozimendu horretan beste bi sektore baino ez dira sartzen: basogintza eta behi-esnearen industria.

IDIAZABAL JIBko BALDINTZAK HOBETO BETETZEN LAGUN DIEZADAKE. Idiazabal JIBko Kontseilu Arautzailea artaldea elikatzeke eta maneiatzeke baldintzak arautzen ari da, eta, ziur aski, errazago beteko duzu ekoizpen ekologikoa egiten baduzu.

2. ZER ALDATU BEHARKO NUKE?

2.1. ZERTAN BEREIZTEN DIRA EKOIZPEN EKOLOGIKOA ETA ORAIN ARTE EGIN DUZUNA

... ESNE-EKOIZPENEAN

- Ekologikoan ekoizteko, nahitaezkoa da ustiategiari lotutako nekazaritzako lur azalera izatea. Norberarena izan daiteke, edo lankidetzak-akordioen bidez. Eta hauek ekologikoan alta emanda egon behar dute, edo bilakaera-aldian.
- Esnea ekoizteko erabiltzen den ardi-aziendaren bilakaera-aldia 6 hilabetekoa da ziurtagiri ekologikoa lortzeko. Eta larre eta bazka iraunkorretarako erabiltzen den azalerak 2 urteko bilakaera-aldia igaro beharko luke:
  - baina abeltzaintza-jarduera bati lotutako lursailak badira, hala nola larreak edo autokontsumorako bazkak, bilakaera aldi berean hasten da, eta lursaila gutxienez hiru urtez ekoizpen ekologikoan erabiltzeko baimenik ez duten produktu edo substantziekin tratatu ez diren naturguneak edo nekazaritza-eremuak zirela froga badaiteke, bilakaera-aldia urtebetera murriztu daiteke.
  - baimendu gabeko produktu bat erabiltzen bada, kontagailua zeroan jarriko da, eta bilakaera-aldia hasiko da berriro.
  - denbora horretan, erabilera ekologikoa izan behar da, baina oraindik ezingo dituzu produktuak zigilu ekologikoarekin saldu.
  - kontsulta ezazu Bazka eta Larre bilakaera Gida ([gida hemen kontsultatu](#))

- Artaldean sartzen diren animaliak ekoizpen ekologikoko unitateetan jaino eta hazi beharko dira, honako hauetan izan ezik:
  - galtzeko arriskuan dauden arrazak daudenean, eta hazkuntzarako helburuarekin egiten denean.
  - lehen aldiz artaldea eratzen denean, 60 egunetik beherako animalia ez-ekologikoak sartu ahal izango dira, baina titia kendu eta berehala ekoizpen ekologikoko arauen arabera elikatuta.
  - artaldea berritzeko, arrak sartu ahal izango dira, eta eme nuliparak (gehienez % 20), ez-ekologikoak. Animalia horiek ez dira ekologikotzat hartuko bilakaera-aldia igaro arte, eta bereizita edo identifikatuta egon beharko dute aldi hori amaitu arte.
  - 5 ardi edo ahuntz baino gutxiagoko unitateetan, urtean gehienez animalia 1 berrituko da.
- Animalien mugimenduari buruzko gida eguneratuak izatea, eta animalia bakoitza ekologiko bilakaera data (bilakaera-aldia).
- Ugalketarako, intseminazio artifiziala baimentzen da, baina ez dago baimenduta araldia indusitzea eta hormona-inhibitzaileak erabiltzea (tratamendu terapeutikoa izan ezik).
- Artaldea bereizita, araldian sartzea eragiten bada.
- Ezin da klonaziorik egin, ezta enbrioia transferitu ere.
- Animalia mutilatzen duten praktikak saihestu behar dira, zikiratzea eta adar moztea barne. Beharrezkoa izanez gero, berehalako erantzuna emateko alde aurreko baimena eskatu beharko da (adibidez: jezten ari diren animalietan buztanak moztea).
- Elikagaiak abereak dauden nekazaritzako ustategietatik (% 70 baino gehiago) edo eskualde bereko beste batzuetatik (gehienez 150 km-ko erradioan) etorriko dira.
- Animaliek larre edo bazketara joateko aukera izango dute, baldintzek aukera ematen dutenean (animaliak askatasunez mugitzeko nahikoa leku badago, baldintza txarretan barruan geratzea baimenduta dago).

- Pentsu ekologikoak edo bilakaerakoak animalia-aren garapen-etapara egokituta egon behar dira. Ez da onartzen elikadura mugatua, ezta elikadura behartua ere.

- Ez da aminoazido sintetikorik onartzen, ezta hazkunde-faktorerik ere.

- Edoskitzaroan (45 egun ardi-esnea, gutxienez), ez da esnearen ordezkorik erabiliko.

- Animalia ekologikoek herri-lurretan bazkatu ahal izango dute, baldintza batzuekin: mendi horren erabilera azken 3 urteetan ekologikoarekin bateragarria izatea. Kontsultatu zure kasua diagnostikoan zehar, modu zehatzean aholka zaitzaten.

Erregistro hau eraman beharko da:

- Inskribatutako lur-sailak
- Elikadura-erregimenak
- Larreetara sartzeko garaia
- Pentsuak, horien proportzioak eta jatorria

Eguneko jana osatzen duen materia lehorraren %60, gutxienez, bazka arrunt fresko edo siloratutako bazkaz osatuta egongo da. Ehuneko hori %50era murriztu daiteke esnea ekoizten duten animalien kasuan, gehienez ere hiru hilabetez, esnealdiaren hasieran.

- Animalia-aren osasuna prebentzioan oinarrituta kudeatuko da. Honako praktika hauekin:

- Arrazak eta leinuak aukeratuta
- Abereen kudeaketa
- Kalitatezko elikaduraren bidez
- Kirola eginez
- Animalia-dentsitate egokiak
- Instalazio egokiak
- Osasun-baldintza onak, ukuiluak, esparru desberdinak eta ekipoak desinfektatuz

- Albaitaritzako sendagai immunologikoak erabili ahal izango dira.

- Ezingo dira prebentzioz erabili sintesi kimikoko sendagai alopaticoak, hala nola antibiotikoak eta molekula-boloak.

- Prebentzio-neurriak hartu arren, animaliak gaixotzen edo lesionatzen direnean, sendagai alopaticoak erabili ahal izango dituzu, antibiotikoak barne. Baina gero itxaron-aldi bat errespetatu beharko duzu.

- Produktu horiek ematearen erregistro bat eraman behar da, honako hauek zehaztuz:
  - Zergaitik izan den beharrezkoa administrazioa
  - Kontrolatu beharreko gaixotasuna
  - Produktuaren izena, substantzia aktiboak
  - Emandako jarraibideak edo pautak
  - Aplikazio-data edo -datak
  - Zein animaliei eman zaien
  - Produktuak merkaturatzeko itxaronaldia

- Abeltzaintzako bizitokiek argi naturaleko sarrerak, aireztapena eta mugitzeko leku nahikoa izan behar dituzte. Zoru leun ez irristakorrez gain. Atsedenekua ezin izango da rejilladuna izan, eta gutxienez lastozko oheak izan behar ditu barruko espazioaren erdiak.

- Baldintza klimatikoek ahalbidetzen duten lekuetan ukuilua izatea ez da nahitaezkoa, baina babeslekuak eta itzalpeko eremuak izan behar dituzte.

- Abere-zama ez da hektareako 170Kg nitrogeno baino handiagoa izango urtean. Hektareako 13,3 ardiren baliokidea da, gehienez ere.

- Desinfektatzeko eta garbitzeko erabiltzen diren produktuek ekoizpen ekologikorako baimena dutenak ere izan behar dute. Eta erregistratu behar da:
  - Produktuaren izena
  - Substantzia aktiboak
  - Aplikazio-data eta -lekua

2. ZER ALDATU BEHARKO NUKE?

2.1. ZERTAN BEREIZTEN DIRA EKOIZPEN EKOLOGIKOA ETA ORAIN ARTE EGIN DUZUNA

...IDIAZABAL GAZTA EGITEAN

Atal honetan, bete beharko dituzun puntu "berriei" erreparatuko diegu soilik; izan ere, IDIAZABAL gazta ziurtatzeko baimena duen elaboratzaile gisa, gainerako baldintzak beteta daude zure kasuan.

Esnearen jatorria eta elaborazio lineak bereiztea:

Kontuan izan erabiltzen duzun esneak ekologiko gisa ziurtatuta egon behar duela, eta esne hori erosten baduzu, bilketa-ibilbideak diseinatu beharko dituzula, konbentzionaletik behar bezala bereizi ahal izateko. Gaztagintzan ere, gazta ekologikoaren linea bat eta ez den beste bat baduzu, zorrotz ziurtatu beharko duzu eta bi lineak erabat bereizita daudela frogatu (Idiazabal JIBko eta "ez Idiazabal JIBko"ekoizpena egiten duzunean bezala).

Esnea ez diren lehengaien betekizunak:

GATZA: gatzunarentzat ez dago baldintza espezifikorik, baina gatza gatzetan osagaia gisa gehituz gero, antiaglomeratzaile gabe egon beharko luke, gehigarri hau ez dagoelako baimenduta ekoizpen ekologikoan.

HARTZIGARRIAK: produkzioan transgenikorik erabili ez dela ziurtatzea.

GATZAGIA: genetikoki eraldatutako organismorik gabe.

LISOZIMA ETA ESTALDURA: debekatuta dago erabiltzea.

Garbiketa-produktuetarako eta ontzietarako betekizunak:

GARBIKETA-PRODUKTUAK: 889/2008 Europako Erregelamenduaren VII. ERANSKINEAN jasotakoak (VII. ERANSKINA).

Gaur egun ez dago ontzietarako baldintza berezirik.

2. ZER ALDATU BEHARKO NUKE?

2.2.- ONARTU BEHARKO DITUZUN ERRONKA NAGUSIAK

Ziur aski noizbait pentsatu duzu ekoizpen ekologikorako bilakaerarako urratsa egiteko aukera, eta erabaki ez baduzu, baliteke zailtasun jakin batzuek gogo gabe utzi izana. Horregatik, gure ustez hartu beharko zenituzkeen erronka nagusietan jarri nahi izan dugu arreta. Arrazoi duzulako, zailtasun batzuk daude, eta ez ditugu alde batera utziko, baina ez dira gaindiezinak:

Tratamendu hormonalak erabiltzea debekatzea

Latxa arrazaren hobekuntza genetikoa da, segur aski, azken aldian latxa abeltzaintzari ekarpen handiena egin dion talde-lana, eta nahikoa hedatuta dago Latxa arrazaren errapearen-morfologian, ekoizpenean eta esne-kalitatean aurrerapen handiak lortzeko. Epe luzerako ahalegina, elkarteei esker arrakasta handia lortu dela esan dezakeguna. Ekoizpen ekologikoan ere hobetu dezakezu zure artaldea genetikoki, baina ezin dira intseminazio artifizialaren aurreko tratamendu hormonalak egin. Beraz, intseminazioa ez da aukera praktikoa izango; beraz, hobekuntza genetikorekin jarraitzeak, ekologikoan eraginez, aldaketa batzuk ekarriko dizkizu artaldeko arren kudeaketan. Beraz, zure artaldearen hobekuntza genetikoa posible da aurrerapen motelago batekin. Izan ere, dagoeneko ekologikoan ari den norbaitekin hitz egiteko aukera baduzu, ziurrenik esango dizu ez dela hain zaila ere. Elkarrekin tresnak prest dituzte zuretzat:

- CONFELACek antolatutako enkanteetan hazitarako ar genomikoak. Balio genetiko handiko arrak erostea bermatzen duzu, erreposiziorako aita izateko eta hobekuntza genetikoan dauden gainerako artaldeekin konexio genetikoa izateko, fidagarritasun handiko balio genetikoak izateko.
- Filiazio-testa, hazkuntzaren genealogia zehatza ezagutzeko eta zure ardien balorazio genetikoaren fidagarritasuna handitzeko.

- Muntaketa natural kontrolatuko programa: Muntaketa kontrolatuak egitea aukeratzen baduzu, elkarteek aholkatuko dizute nola egin zure berezitasunen arabera.

Animaliek atsedeen hartzeko gune solidoa izan behar dute

Garai batean, parriladun ukuiluak jartzen aritu dira, eta egoera horretan daudenek zailtasun handiak dituzte baldintza hori betetzeko. Ukuiluko lurzorua aldatzeko inbertsioa oso handia izan daiteke, baina badaude bitarteko soluzio erosgarriagoak, lagungarri izan daitezkeenak, hala nola gomak parrila gainean, atsedeen hartzeko gune sendoa... Egoera horretan bazaude, Ekolurrako zerbitzu teknikoekin jar zaitezke harremanetan. Haiek inolako konpromisorik gabe bisitatuko zaituzte, eta egoeraren doako diagnostikoa egin ahal izango dizute, araudi ekologikoaren baldintzak betetzeari dagokionez.

Errentagarritasun ekonomikoa

Hori da erabakia hartu aurretik aztertu beharko duzun alderdietako bat. Zure egoera desberdina izango da saltzeko esnea ekoizten baduzu edo gazta ekoizten baduzu, lurralde-oinarria edo bazka eta pentsuak erosteko mendekotasuna baduzu, etab. Gida honetako 3. atalean, aurkituko dituzun laguntzak ikus ditzakezu. Horietatik guztietatik, bilakaera egitearen bideragarritasuna egiaztatzeko azterketa bat egiteko aukera azpimarratuko genuke, eta hori ziurtapen-prozesuarekin hasteko erabakia hartu aurretik gomendatzen dizugu.

Kontuan izan, nahiz eta naturareriko oso errespetuzkoa den ekoizpen eredu batean jarduten bazara ere, zure ekoizpena ekologikoa izan eta zure bezeroei hala dela esan ahal izateko, ziurtapen prozesu baten barruan egon beharko zarela.

Babestutako aipamenek (eco, bio eta organikoa) merkatuan duten balioa mantentzen dutela ziurtatzeko diseinatutako sistema da. Horretarako, batetik, ziurtatzen da ekoizle guztiok definizio bera dugula eta gutxieneko baldintza berberak betetzen ditugula, eta, bestetik, ziurtatzen da horrelako produktuengatik gehiago ordaintzeko prest dauden kontsumitzaileek behar besteko bermeak dituztela.

Ziurtapena hirugarren alde baten errekonozimendua baino ez da, non erakunde inpartzial batek bermatzen duen ekoizpena araudiak ezarritako baldintzen arabera egin dela (EB 2018/848). Ekoizleari zuzenean erosten dioten bezeroak bakarrik fidatzen dira bere hitzaz. Gainerako bezeroek, denda batean erosten dutenek, adibidez, bermeren bat behar dute, erosten ari direnak ingurunea eta ekoizten dutenak benetan babesten dituela jakiteko.

Euskadin, ziurtapena publikoa da eta Euskadiko Nekazaritza eta Elikadura Ekologikoaren Kontseiluak (ENEEK-Ekolurra) egiten du. Bere kontrola Eusko Jaurlaritzako Elikagaien Kalitate eta Industriako Zuzendaritzak gainbegiratzen du, berau baita Agintaritzza Eskuduna.

- **1. INFORMAZIOA, DIAGNOSTIKOA ETA INSKRIPZIOA**

Izan diagnostiko bat eskatzeko zein, oso argi baduzu, Euskadiko Eragile Ekologikoen Erroldan alta hartzeko, Kontseiluarekin harremanetan jar zaitezke sustatu@ekolurra.eus posta elektronikoan edota 946 271 594 telefonora deituta. Kontseiluko ikuskatzaile bat zurekin harremanetan jarriko da bisitarako data finkatzeko.

Diagnostiko batekin hasia erabaki baduzu, bertan adieraziko zaizu zure jardura ekologikoan ziurtatzeko moduan dagoen edota, hala balitz, zeintzuk aldaketa egin beharko zenituzkeen europako araudi ekologikoa betetzeko.

Zure deiaren arrazoia izena ematea bada, ikuskatzailearen bisita jasotzen duzunean izen-emate eskaera beteko duzu, baita ziurtapen akordioa eta jardueraren memoria deskribatzailea. Horrez gain, ikuskatzaileak ziurtapenaren xehetasunak azalduko dizkizu, baita jarraipen bisitetan aztertzen diren puntuak zein gorde beharko dituzun erregistroak ere. Zure alta gauzatzeko beharrezkoak diren gainontzeko izapideak Kontseiluko teknikariek konprobatuko dituzte, zuk ez duzu horretaz arduratu beharko.

Ziurtapen-prozesuaren kostuari dagokionez, Euskadin kontrol erakunde publikoa daukagu, horregatik, kostua zati batean diruz lagunduta dago, bai ziurtapenari dagokionez eta baita sustapen eta komunikazio ekintzei dagokienez. Beste zatia Euskadiko Eragile Ekologikoen Erroldan izena emanda dauden norbanako eta enpresek sustengatzen dute. Alegia, urtea bukatzen denean, eragile bakoitzari dagokion kuota kobratuko zaio berak aukeratutako kontu korrontetik. Dagokizun kuota kalkulatzeko, tasen dokumentua kontsulta dezakezu ekolurraren webguneko Ziurtapen Prozesua atalean.

• **2. ERROLDAN INSKRIBATZEA ETA HASIERAKO BISITA**

Behin dokumentazioa gainbegiratuta eta dena ondo dagoela ziurtatuta, Euskadiko Eragile Ekologikoen Erroldan inskribatuta egongo zara, eta zenbaki bat egokituko zaizu. Zenbaki horrek identifikatu eta ordezkatzeko zaitu ziurtapen ekologikoarekin harremana duen guztiarekin. Momentu horretatik aurrera, Ekolurraren webguneko bilatzailean ikusgarritasuna izango duzu.

Momentu honetatik aurrera hasten da ere ziurtapen prozesua. Hau da, ekoizpen ekologikoaren arautegia betetzen duzula ebaluatzen hasten da. Izan ere, lehenengo urte horretan hasierako bisita jasoko duzu, non aztertuko den zein neurritan betetzen ari zaren arautegia:

- Memorian adierazitakoaren arabera jarduten zarela
- Intsumoak, lehengaiak eta ekoizpen-prozesuak ekoizpen ekologikoaren arauak betetzen dituztela (intsumo-erosketen fakturak aztertuko dira)
- Egiten duzuna erregistratzen duzula zure laboreen koadernoan
- Neurriak hartzen dituzula baimenduta ez dauden produktuekin kutsadura ekiditeko.

Debekatutako substantziarik erabiltzen ez duzula egiaztatzeko, laborategian analizatzeko laginak jaso daitezke.

BILAKAERA:

Bilakaera-aldiak lurra, animaliak eta zu zeu manei-aldaketara egokitzeko balio du; aldi berean, aurreko jardunbideetako hondakinak ezabatzen dira, araudi ekologikoarekin bat datozen ekoizpen-prozesu berriak ezartzen dira, edo ezagutza berriak eskuratzen dira. Animaliek 6 hilabeteko bilakaera egin beharko dute, baina larreetarako 2 urtekoa izango da. Lursailak inskriba daitezke lehenik, eta hurrengo urtean animaliak, biek aldi berean konbertitzeko aldia amaitu dezaten. Hala ere, ekoizpen ekologikoagatiko laguntzak eskatzeko asmoa baduzu, **kontuan hartu behar duzu Aldundiek irizpide hau dutela ezarrita: larreek eta animaliek izena emanda egon behar dute laguntzak jaso ahal izateko.**

3. ERABAKIA

Hasierako auditoretzatik sortutako dokumentazio guztia Ziurtapen Batzordeak aztertuko du. Batzorde honek egiaztatzen du bai egiten dituzun prozesuak, bai erantsitako dokumentazioa egokiak direla, arautegia betetzen dela, eta horretan oinarrituta erabakia hartzen da. Balorazioa positiboa bada, Zuzendariaren onespena jasotzeko pasako da.

4. URTEKO JARRAIPENA ETA ZIURTAGIRIEN JAULKIPENA

Adostasun ziurtagiriak urtebeteko balioa dauka, beraz, ezinbestekoa da aldiro-aldiro zure ekoizpenaren gaineko konfidantza mantendu eta berritzea. Horretarako, Kontseilua informatuta mantendu beharra daukazu eta zure jardueraren jarraipena egitea ahalbidetu, urteroko auditoretza bat izatea onartuz. Horrezaz gain, auditoretza gehigarriak zein jakinarazpenik gabeko ezohiko auditoretzak jaso zenitzake, Kontseilutik egindako arriskuen balorazioaren arabera.

Auditoretzak aldekoak badira, Zuzendariak ziurtagiria berrituko du. Ez adostasunik badaude, hauek zuzendu beharra dago berritze prozesuarekin jarraituko bada. Ez adostasunaren larritasunaren arabera, gerta liteke bilakaera-epe berri bat finkatzea, ekoizpena deskalifikatzea edota, kasu larrienetan, ziurtagiria kentzea.

- **Ziurtagiria “Bilakaeran”**

Bilakaerako urtea pasatuta, eta aldeko jarraipen auditoretzaren ostean, zure jarduera Europako nekazaritza ekologikoaren araudiarekin bat datorrela baieztatzen duen adostasun ziurtagiria igorriko da.

Zure ziurtagiria "Bilakaeran" izango da. Oraindik ezin izango dituzu zure produktuak ekologiko gisa merkaturatu, baina ekoizten dituzun bazkak (animalia-jatorriko produktuak ez, ordea) "ekoizpen ekologikora bilakaeran" moduan merkaturatu ahal izango zenituzke. Ezin izango duzu oraindik ekoizpen ekologikoaren logoa erabili etiketan, ezta Ekologikoa/Biologikoa/Organikoa aipamenak ere.

- **“Ekologiko” ziurtagiria**

Bigarren urteko jarraipen-bisitaren ondoren, dena zuzena izan bada, ziurtagiri ekologikoa emango da, inskribatuta dituzun produktuetan Ekologikoa/Biologikoa/Organikoa aipamena (eta beste modalitateak) erabiltzeko baimena ematen dizuna. Saltzen dituzun produktuak etiketatuta badaude, ziurtatu behar duzu etiketan ekoizpen ekologikoaren aipamenak zuzenak direla. Etiketatzean aipamenak eta ekoizpen ekologikoaren logoa egokiro erabiltzen dituzula ziurtatzeko, Kontseiluko teknikariek kontsulta bat egitea duzu hoberena.

LAGUNDUKO ZAITUGU?

Bi Kontseilu Arautzaile independente garen arren, koordinatuta gaude trantsizioa errazteko, kontrolak, erregistroak eta bestelako kudeaketak bikoiztu behar izan gabe. Uzten badiguzu, talde gisa lan egingo dugu zurekin, eta ez erakunde independente gisa. Horretarako, baimen bat sortu dugu, bi kontseiluen arteko informazio-truke hori ahalbidetzen diguna (baimena).

LABURTZEKO AZKEN GOMENDIO BATZUK:

- Idiazabal esnea eta/edo gazta ekologikoan ekoizteko bilakaera-prozesuarekin hasia erabaki aurretik, hartu zure denbora, galdetu Kontseilu Arautzaileko teknikariei edo Idiazabal JIBan ere, baloratu zeintzuk izango diren zure kasuan egin beharreko aldaketa nagusiak (Ekolurrak konpromisorik eta kosturik gabeko lehen diagnostikoa egingo dizu) eta bideragarritasun ekonomikoa zalantzan jartzen baduzu, eskatu laguntza bideragarritasun-azterketa bat egin diezazuten.
- Lasai hartu. Idiazabal JIBan ziurtatzeko prozesua askoz laburragoa da; ekologikoko ziurtagiriaren kasuan, bide progresiboagoa aurkituko duzu.
- Zure erabakia borondatezkoa eta errespetagarria da, edozein dela ere. Bi Kontseilu Arautzaileen arteko lankidetzaz honen bidez, hartu nahi duzun bidean lagundu besterik ez dizugu egin nahi izan.